

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนเกือบทั่วโลกอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด ประสิทธิภาพ ผ่านสื่อทางไกลทำได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในโลก การธุรกิจ การอุตสาหกรรม ธุรกิจการเงิน การค้าระหว่างประเทศทำได้สะดวกโดยผ่านระบบสายใยแก้วนำแสง (Optical Fibers) ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite System) นั่นคือความรู้และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับงานด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยให้งานดังกล่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดี เป็นการช่วยให้เกิดความได้เปรียบของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความสำคัญต่อความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศชาติ (อธิปัตย์ คลีสุนทร. 2545 : 1)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัว ใหทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา และเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลก ปัจจัยสำคัญในการเตรียมความพร้อมได้แก่ คุณภาพของคน โดยการ จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยการเปลี่ยนแปลง (Information Technology) เข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้คนเกือบทั่วโลกอย่างกว้างขวาง ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารการแลกเปลี่ยนความรู้ แนวคิด ประสิทธิภาพ ผ่านสื่อทางไกลทำได้อย่างรวดเร็วและครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในโลก การธุรกิจ การอุตสาหกรรม ธุรกิจการเงิน การค้าระหว่างประเทศทำได้สะดวกโดยผ่านระบบสายใยแก้วนำแสง (Optical Fibers) ระบบสื่อสารผ่านดาวเทียม (Satellite System) นั่นคือความรู้และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งสำหรับงานด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยให้งานดังกล่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ดี เป็นการช่วยให้เกิดความได้เปรียบของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีความสำคัญต่อความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศชาติ (อธิปัตย์ คลีสุนทร. 2545 : 1)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 – 2559 กำหนดไว้ในบทสรุปการบริหารแผนผู้
 การปฏิบัติ : การพัฒนาระบบกลไกการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล แผนเริ่ม
 ตั้งแต่การส่งเสริมการจัดทำฐานข้อมูลทุกระดับที่จำเป็นต้องใช้ให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่าย
 ข้อมูลระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อสามารถใช้ประโยชน์จาก
 ฐานข้อมูลร่วมกันได้ พร้อมทั้งพัฒนาตัวชี้วัดผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน ทั้งในส่วน
 ที่เป็นปัจจัยตัวป้อน กระบวนการ และผลลัพธ์ทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพและผลิตภาพ
 ตลอดจนจัดระบบการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการทำงานให้เป็น
 มาตรฐานเดียวกันเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 :
 บทสรุป)

กระทรวงศึกษาธิการ ได้สนับสนุนให้สถานศึกษา มีระบบคอมพิวเตอร์ใช้เพื่อการ
 บริหารจัดการ (MIS : Management Information Systems) และใช้เพื่อการเรียนการสอน
 (CAI : Computer-Assisted Instruction) รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายสารสนเทศของ
 กระทรวงศึกษาธิการ (เอ็ม โอ อี เน็ต MOEnet : Ministry of Education Network) เพื่อเป็นทาง
 เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศ ทั้งที่เป็นตัวเลข ข้อความ ภาพและเสียงซึ่งกันและกัน
 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษา ขณะนี้มีโครงการเครือข่ายที่ได้ผลดี คือ School Net ซึ่งจะ
 ช่วยก่อให้เกิดความทัดเทียมกันในระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน เป็นการพัฒนาประสิทธิภาพ
 การบริการขององค์กรและสถานศึกษาทุกแห่ง (อริปัตย์ คลี่สุนทร. 2545 : 2) และ
 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2542 หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในปีการศึกษา 2547 ด้านต่าง ๆ หลายประการ
 โดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศคือ การดำเนินการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา
 ครูในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการใช้
 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ทั้งในและนอก
 ประเทศ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ได้ระบุไว้ในมาตรา 65 ให้มีการพัฒนา
 บุคลากรทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีทาง
 การศึกษาเพื่อให้ความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่
 เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ (ราชกิจจานุเบกษา. 2542 : 19)

การศึกษาเป็นสิ่งที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะด้านการ
 แลกเปลี่ยนข้อมูล การสืบค้นตำรา เอกสาร คู่มือครู เอกสารเรียนหรือเอกสารประกอบการ
 เรียนการค้นคว้างานวิเคราะห์วิจัย การเรียนการสอนทางไกล การประชุมและ

การฝึกอบรมทางไกล ทำได้โดยสะดวก ทำให้เด็กและเยาวชน ครู-อาจารย์ สามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งให้ความรู้ เช่น ห้องสมุด ศูนย์เอกสาร ศูนย์วิชาการ ฯลฯ ทั้งที่เป็นตัวเลข ตัวอักษร ภาพ และเสียงได้โดยง่ายทั้งในประเทศเดียวกัน หรือต่างประเทศ หากมีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และระบบ การส่งเครือข่าย นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้กับสิ่งที่แปลกใหม่อยู่เสมอ ผู้ที่ได้ใช้ ได้สัมผัสกับเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งที่เพิ่มพูนความรู้ได้หลาย ๆ ด้าน ด้วยตนเอง เช่น ด้านวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิดคำนวณ ภาษาต่างประเทศ การค้าขาย สังคม วัฒนธรรม การเมือง และอื่น ๆ ที่มีอยู่กับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เป็นระบบเครือข่ายหรืออินเทอร์เน็ตเป็นต้น เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาทำให้นักเรียน ครู-อาจารย์และผู้บริหารได้จัดกิจกรรมการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและจะเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (อริปัตย์ คลีสุนทร. 2545 : 1)

ระบบสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนานโยบายการวางแผน และพัฒนาการศึกษาประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญที่มีใช้สิ่งแปลกใหม่ แต่จะเป็นการจัดการที่สร้างความเข้มแข็งในสถานศึกษาได้แก่สถานศึกษาจะต้องทำการทบทวนการจัดการระบบบริหารว่าสามารถรองรับการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หรือต้องปรับเปลี่ยนองค์กรอย่างไรให้เหมาะสมขึ้น การจัดระบบสารสนเทศนั้นให้เกิดการบันทึก การเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบที่สมบูรณ์ ครอบคลุมตรวจสอบได้ นำมาใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบายได้ ข้อมูลเหล่านี้จะแสดงให้เห็นถึงคุณภาพการปฏิบัติงานของครู ผู้สอนและบุคลากรทุกฝ่าย ตลอดจนผลการปฏิบัติของผู้เรียนทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ระดับชั้น ระดับกลุ่มวิชา ข้อมูลภาพรวมของสถานศึกษาที่สามารถบอกจุดเด่นจุดด้อยของสภาพปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข การจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับสถานศึกษา โดยการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นข้อกำหนดที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ (กรมวิชาการ. 2544 : 19)

ผู้บริหารในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจากบังคับบัญชาแบบผู้กำกับดูแล (Supervisor) มาเป็นผู้บังคับบัญชาแบบผู้ฝึกสอน (Coach) การเป็นผู้ฝึกสอนที่ดีนั้นต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ทางทฤษฎีและมีความสามารถทางปฏิบัติ ที่สำคัญคือ ต้องรู้จักประยุกต์ใช้เทคนิคและเครื่องมือช่วยการบริหารได้อย่างคุ้มค่า (ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. 2543 : คำนำ)

งานตามภาระหน้าที่ของผู้บริหารมีความจำเป็นที่ต้องใช้ข้อมูลและสารสนเทศ ตลอดเวลาโดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ ครุภัณฑ์และด้านการจัดการซึ่งต้องกระทำอย่างรอบคอบเพื่อการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นสิ่งที่มีความ จำเป็นสูงสุดของผู้บริหารทุกระดับ จึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่ง เกี่ยวข้องกับการวางแผนและการตัดสินใจ โดยข้อมูลและสารสนเทศต้องมีความสอดคล้องกับ ความต้องการ(Relevance) มีความถูกต้อง (Accuracy) มีความทันต่อเหตุการณ์ (Timeliness) และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้มแข็งให้เป็นที่น่าพอใจในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับความถนัดและความ สนใจของผู้บริหารว่ามีความถนัดสนใจในการพัฒนาส่งเสริมในเรื่องใด เช่นผู้บริหารชอบ ด้านกีฬา สถานศึกษานั้นมักจะมีนักกีฬาเล่นเล่นกีฬาดี (กรมสามัญศึกษา. 2542 : 6)

สภาพการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก บุคลากรมีจำนวนน้อย ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่การสอนไม่มีหน้าที่รับผิดชอบงานข้อมูลสารสนเทศโดยตรง อีกทั้งมี ข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีก็มีจำนวนน้อยตามจำนวนรายหัวของ นักเรียน จึงทำให้มีสภาพการจัดระบบสารสนเทศไม่เป็นปัจจุบัน เมื่อใดที่หน่วยงานใน ระดับสูงสำรวจข้อมูลหรือต้องการข้อมูลให้รายงาน ก็จะมอบหมายเป็นครั้ง ๆ ไป ทำให้ สารสนเทศที่ได้ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร อีกทั้งยังขาดแคลนวัสดุครุภัณฑ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่ง มีราคาแพง ในสถานศึกษาขนาดใหญ่จะได้เปรียบสถานศึกษาที่มีขนาดเล็ก ทั้งจำนวนบุคลากร ในสถานศึกษามีจำนวนมากกว่า ตลอดจนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรก็มีจำนวนมากกว่า สถานศึกษาที่มีขนาดเล็กจะอยู่ในเขตที่มีความเจริญ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองหรือตัวอำเภอ การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงเครือข่าย ก็จะสะดวกสบาย มีคู่สายโทรศัพท์ให้ และสภาพความ พร้อมของนักเรียนตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของผู้ปกครอง จะมีมากกว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งฐานะความเป็นอยู่ของผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะค่อนข้างยากจนการ สนับสนุนด้านต่าง ๆ จึงมีน้อยและไม่พอเพียง

ผู้บริหารสถานศึกษากับครูสารสนเทศ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญแตกต่างกันไป โดยผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายวางแผนการบริหารภายใน องค์กร ให้ไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มุ่งให้ไปสู่ผลผลิตที่ออกสู่ สังคมอย่างเป็นรูปธรรมคือตัวเด็ก ส่วนครูสารสนเทศเป็นผู้มีบทบาทในระดับการปฏิบัติการ อาจเป็นการมอบหมายงานให้รับผิดชอบเป็นครั้งคราวหรือเป็นปีการศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

ผู้บริหารจะกำหนด หรือมอบหมายให้รับผิดชอบดำเนินการอย่างไร แต่อย่างไรก็ตาม ภาระหน้าที่ของบุคลากรในองค์กรจะมีความแตกต่างกันไปตามตำแหน่งหน้าที่การงาน แต่สิ่งที่สำคัญทุกคนจะต้องร่วมมือกัน จึงจะนำองค์กรไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างสมบูรณ์

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 1 ปีการศึกษา 2547 มีจำนวน 291 แห่ง ได้ดำเนินงานตามนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 โดยการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารมาใช้ในการบริหารงาน และใช้จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งในแต่ละสถานศึกษาจะมีความแตกต่างกัน ด้านตัวอุปกรณ์ จำนวน ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดระบบบริการ ทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นจึงก่อให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการใช้ข้อมูล ร่วมกัน และแนวทางแก้ไขที่แตกต่างกันออกไป ปัญหาดังกล่าวได้แก่ การส่งข้อมูลและ ข่าวสารล่าช้า คลาดเคลื่อน การพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างล่าช้า บุคลากร มีความสามารถไม่เพียงพอ ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถสูง โทรศัพท์ใช้เชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ตไม่เพียงพอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1. 2547 : บทสรุป)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาถึงสภาพและความต้องการ การจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อเป็น ข้อเสนอแนะสำหรับพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาโดยใช้สารสนเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสารสนเทศ
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ตามขนาดสถานศึกษาและสถานภาพ
3. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ตามขนาดสถานศึกษาและสถานภาพ
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดการสารสนเทศในสถานศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. สถานศึกษามีขนาดต่างกัน มีสภาพและความต้องการการจัดการสารสนเทศแตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2. ผู้บริหารและครูสารสนเทศ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและความต้องการการจัดสารสนเทศ แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารและครูสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 จากสถานศึกษาทั้งหมด 291 แห่ง แยกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 225 แห่ง สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 66 แห่ง ใช้ประชากรแห่งละ 2 คน ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 291 คน ครูสารสนเทศ จำนวน 291 คน รวมทั้งสิ้น 582 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ได้สถานศึกษาจำนวน 165 แห่งแล้วเทียบสัดส่วนเป็นร้อยละได้สถานศึกษาขนาดเล็กจำนวน 128 แห่ง ขนาดใหญ่จำนวน 37 แห่ง เป็นผู้บริหารจำนวน 165 คน และครูสารสนเทศ จำนวน 165 คน รวมทั้งสิ้น 330 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 ขนาดของสถานศึกษา มี 2 ขนาด คือ

- ขนาดเล็ก

- ขนาดใหญ่

2.1.2 สถานภาพบุคลากร ได้แก่

- ผู้บริหาร

- ครูสารสนเทศ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 สภาพการจัดสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

2.2.2 ความต้องการการจัดสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

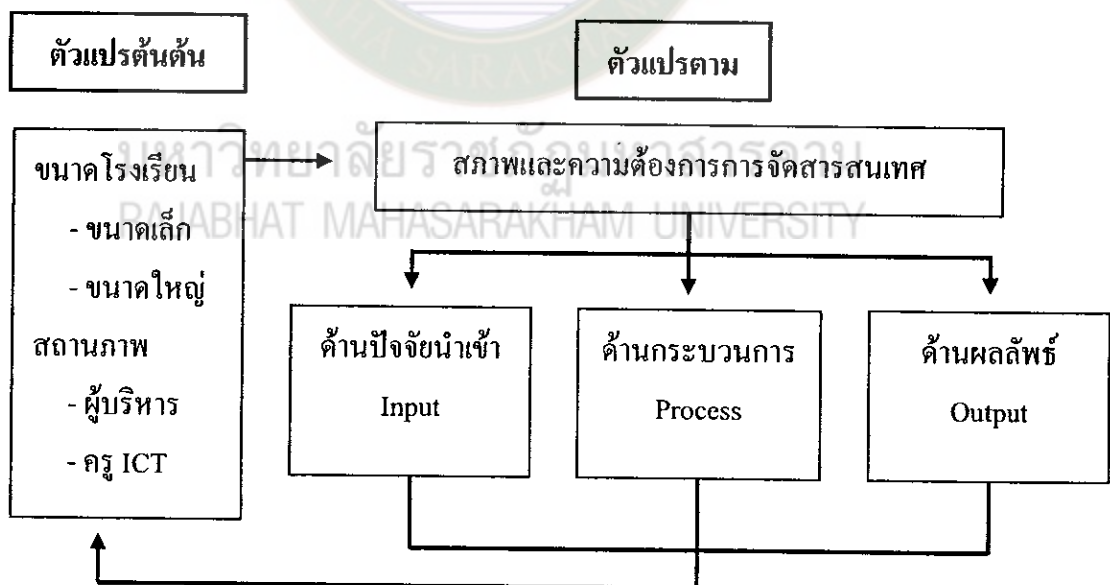
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้กรอบแนวคิดตามขั้นตอนการดำเนินการจัดระบบสารสนเทศในสถานศึกษา โดยนำองค์ประกอบของสารสนเทศ มีองค์ประกอบ 3 อย่าง คือด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ(Process) และด้านผลลัพธ์ (Output)

1. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ข้อมูลเป็นพื้นฐานสำคัญของระบบสารสนเทศ ดังนั้น ข้อมูลจะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์และเชื่อถือได้ การนำข้อมูลเข้าของระบบสารสนเทศสามารถรับส่งต่อไปนี้คือ แหล่งข้อมูล การสอบถาม การตอบสนองโดยทันที คำสั่ง ส่งข่าวสารข้อมูลไปยังผู้อื่นและการเปลี่ยนแปลง

2. ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการนำข้อมูลมาจัดดำเนินการดังนี้คือ การเรียงลำดับข้อมูล การค้นหาข้อมูล การปรับปรุงแก้ไขข้อมูล การสรุป การเลือก การคำนวณทางคณิตศาสตร์ เช่น บวก ลบ คูณ หาร เปรียบเทียบ

3. ด้านผลลัพธ์ (Output) ข้อมูลที่ผ่านตรวจสอบแล้วและกระบวนการประมวลผลที่เปรียบเทียบ มีความชัดเจนขึ้น สามารถนำมาใช้พิจารณาตัดสินใจหรือดำเนินการใด ๆ ต่อไปได้ รวมทั้งการส่งข้อมูลสารสนเทศออกซึ่งทำได้หลายรูปแบบ เช่น การพิมพ์รายงานเอกสารและข้อความ การส่งออกทางจอภาพตามรูปแบบที่ต้องการ และการจัดเก็บในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบเอกสารและสื่อเทคโนโลยีด้วย ดังแสดงไว้ในภาพประกอบที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดและความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพการจั้ดสารสนเทศ** หมายถึง สถานภาพที่เป็นอยู่ของการดำเนินการจั้ดระบบสารสนเทศ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 แยกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์

1.1 **ด้านปัจจัยนำเข้า** หมายถึง การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาและความต้องการที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์

1.2 **ด้านกระบวนการ** หมายถึง การนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาแยกแยะเรียงลำดับ กำหนดตามหลักทางคณิตศาสตร์ เปรียบเทียบ วิเคราะห์ แปรผลให้มีความหมายแยกประเภทและเก็บรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ สะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้

1.3 **ด้านผลลัพธ์** หมายถึง ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการประมวลผลและแปรผลให้มีความหมาย ความชัดเจน สามารถนำมาใช้พิจารณาตัดสินใจหรือดำเนินการใด ๆ ต่อไปได้ รวมทั้งการนำเสนอและเผยแพร่ต่อบุคลากรในองค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ โดยผ่านเครื่องมือสื่อสารและเทคโนโลยี หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม

2. **ความต้องการการจั้ดสารสนเทศ** หมายถึง ความประสงค์หรือความคาดหวังของผู้บริหารและครูสารสนเทศ ในการดำเนินงานด้านสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1

3. **สารสนเทศ (ICT)** หมายถึง การนำเอาข้อมูลข่าวสารที่ประกอบไปด้วยวิธีการและเทคโนโลยีด้านต่าง ๆ ที่ช่วยในการสร้างเครื่องมือ รวบรวม ประมวลผล วิเคราะห์ การบันทึก จัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ

4. **สถานศึกษา** หมายถึง โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับช่วงชั้นที่ 1 – 4 (ป.1-ม.6) แยกเป็น 2 ขนาดตามจำนวนนักเรียน

4.1 **สถานศึกษาขนาดเล็ก** หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ที่มีจำนวนนักเรียน 300 คนลงมา

4.2 **สถานศึกษาขนาดใหญ่** หมายถึง สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ที่นักเรียนจำนวนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

5. **เขตพื้นที่การศึกษา** หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ประกอบด้วยอำเภอเมืองนครพนม ปลาปาก เรณูนคร ชาติพนม นาแกและกิ่งอำเภอวังยาง

6. สถานภาพ หมายถึงตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร แยกเป็น

6.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2547

6.2 ครูสารสนเทศ หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานสารสนเทศในสถานศึกษา โดยได้รับการมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารและครูสารสนเทศ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 เพื่อนำไปพัฒนาสารสนเทศ ให้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการกำหนดนโยบาย การวางแผนการปฏิบัติงาน ตลอดจนใช้สารสนเทศประกอบการตัดสินใจ สั่งการ ในการบริหารการศึกษาต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY